

DYSKRYMINACJA

POZYTYWNA I NEGATYWNA

interaktywna lekcja
na platformę do wideokonferencji
lub do pracy indywidualnej

SPIS TREŚCI

	STR.
• WSTĘP DO LEKCJI - OD STEREOTYPU DO Dyskryminacji	3
• MATERIAŁ WIDEO - CZYM JEST Dyskryminacja	4
• SŁOWNICTWO - Nieprzyjemne Ideologie i Poglądy: „-izmy”, Postawy i Lęki: Fobie	5
• Czytanie - Pozytywna Dyskryminacja	6
• Mówienie - Dyskryminacja (Pytania do Konwersacji - Breakout Room)	7
• Czytanie - Złote Myśli z Dyskryminacją w Tle	8
• SŁOWNICTWO - Stwierdzenia Stereotypowe w Języku	9
• Czytanie - Dyskryminacja - Dane Statystyczne	10
• GRAMATYKA - Strona Bierna	11
• Praca w Grupie - Czy to Dyskryminacja? Jaka to Dyskryminacja?	12
• NOTATKI	13
• KLUCZ DO ĆWICZEŃ	14

OZNACZENIA PRZYCISKÓW:

SPIS TREŚCI

NOTATKI

KLUCZ
DO ĆWICZEŃ

AUDIO

LINK
DO FILMU

TABLICA
GRAMATYCZNA

ZAPISZ

OD STEREOTYPU DO DYSKRYMINACJI

Proszę wykonać ćwiczenie (1), a następnie obejrzeć materiały wideo (2).

Stereotyp to uogólnione przekonanie o danej grupie ludzi. Na podstawie stereotypów i uczuć rodzą się w nas **uprzedzenia**. Uprzedzenie prowadzi do konkretnych zachowań wobec osób przynależących do stereotypizowanej grupy. Te konkretne zachowania nazywamy **dyskryminacją**.

stereotyp (myśl) → uprzedzenie (emocja) → dyskryminacja (zachowanie)

Stereotyp (1) , uprzedzenie (2) czy dyskryminacja (3)?

Proszę dopasować odpowiedni numer do poniższych karteczek.

1

Lubię ją, bo ma
męski umysł.
To nie **dziunia**,
która biega po
sklepach i siedzi
przed lustrem.

A - _____

**Kobiety
są mniej
inteligentne niż
mężczyźni.**

B - _____

**Kobiety zarabiają
mniej niż
mężczyźni za
wykonywanie tej
samej pracy.**

C - _____

2

**Zmniejszony
dobowy i tygodniowy
wymiar czasu
pracy dla osób
niepełnosprawnych.**

D - _____

Biedny człowiek!
Jak on sobie daje
radę w życiu?
Bardzo mi go żal.

E - _____

**Osoby
niepełnosprawne
są jak dzieci
- potrzebują
naszej pomocy.**

F - _____

CZYM JEST DYSKRYMINACJA?

Proszę obejrzeć materiał wideo i odpowiedzieć na pytania.

SŁÓWKA I WYRAŻENIA:

wartości | czuć się bezpiecznie | rozwój nauki | perspektywa
| podejście | sprzeciwiać się | płeć | orientacja seksualna |
pochodzenie etniczne | narodowość | stopień sprawności |
religia | uprzedzenie | stereotyp | możliwości | umiejętności |
traktować kogoś gorzej lub niekorzystnie

PYTANIA

1. Dlaczego równość i różnorodność są ważne dla Uniwersytetu Warszawskiego?
2. Kiedy mówimy o dyskryminacji?
3. Na czym opiera się dyskryminacja?
4. Co to znaczy, że osoba jest determinowana przez jakąś cechę?

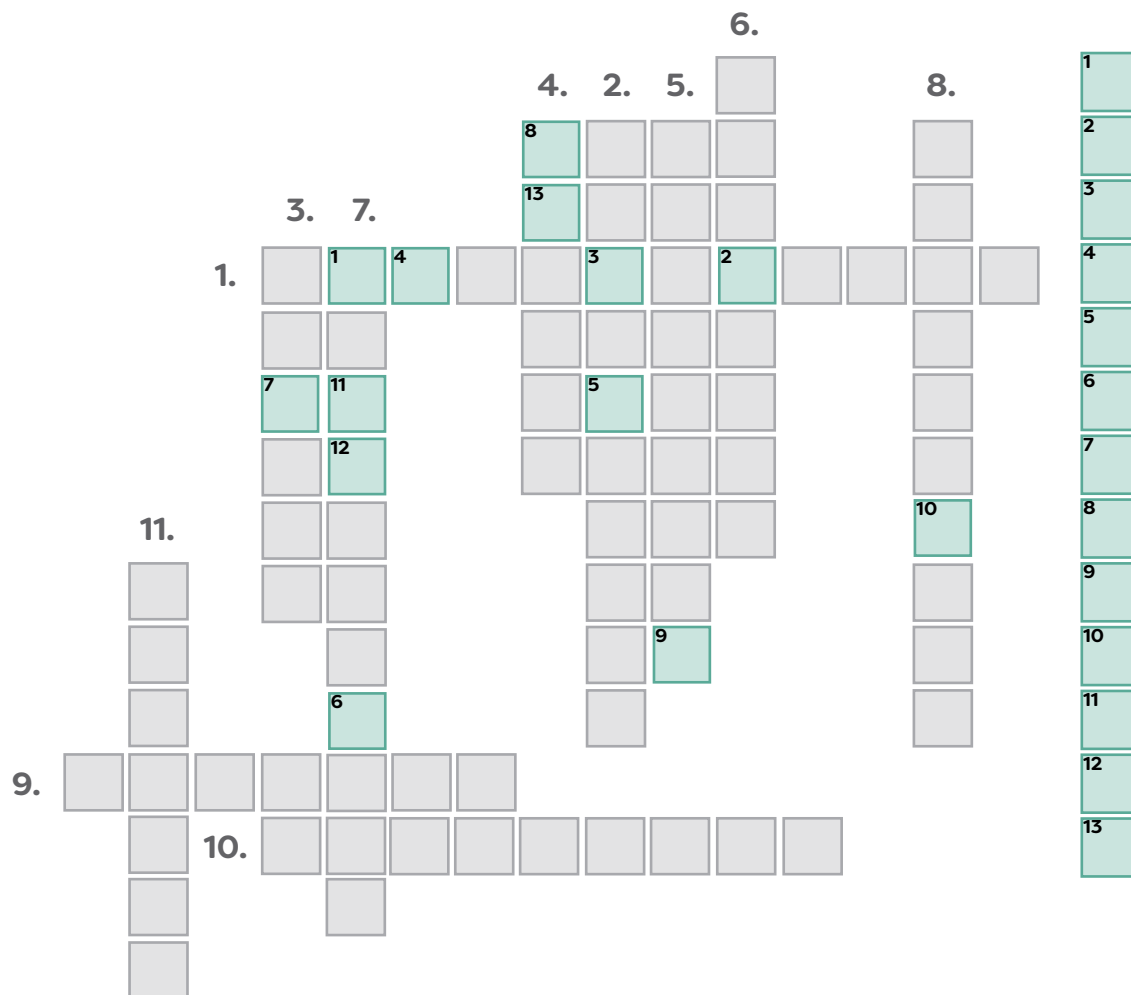
Notatki:

NIEPRZYJAZNE IDEOLOGIE I POGLĄDY: „-IZMY” POSTAWY I LĘKI: FOBIE

Proszę rozwiązać krzyżówkę. Jakie są powody dyskryminowania ludzi? Czy znasz inne fobie lub “-izmy”?

Podpowiedzi:

1. Nienawiść w stosunku do Żydów.
2. Wrogi stosunek do cudzoziemców.
3. Dyskryminacja ze względu na wiek.
4. Dyskryminacja na tle rasowym.
5. Silna niechęć do homoseksualistów i homoseksualizmu.
6. Ruch, którego głównym celem było prawne i społeczne równouprawnienie kobiet.
7. Postawa i ideologia uznająca interes własnego narodu za wartość najwyższą.
8. Nienawiść albo silne uprzedzenie w stosunku do płci żeńskiej.
9. Pogląd, że kobiety i mężczyźni nie są sobie równi lub że nie powinni posiadać równych praw.
10. Postawa nietolerancji, lekceważenia i niechęci wobec członków innych grup społecznych.
11. Przekonanie, że osoby niepełnosprawne są gorsze i stoją niżej w hierarchii społecznej niż osoby pełnosprawne.

Adam S. Uuuuu...
To "antymężczyznizm"!

Karol D. Myślę, że to krzywdzące dla kobiet.
Przecież nie potrzebują specjalnego traktowania.

POZYTYWNA DYSKRYMINACJA

Proszę odpowiednio wpisać słówka do tekstu.

pierwszeństwo

programowania

informatycznej

ścisły

krytykowano

niepełnosprawne

technologiami

Wydział Przedsiębiorczości i Komunikacji Społecznej przy Urzędzie Miasta Kielce zorganizował kurs ¹_____ w języku Java współfinansowany ze środków unijnych. Kryteria premiujące wzbudziły wiele kontrowersji. Według nich za samo bycie kobietą można było otrzymać 5 punktów z 40 możliwych. Pięć punktów otrzymywały również osoby ²_____, które posiadały orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym. Oburzeni internauci uznali, że to dyskryminowanie mężczyzn i podważanie kompetencji kobiet. Okazuje się jednak, że tego typu "przywileje" są dość popularną praktyką w szkołach informatycznych. Wcześniej ³_____ już np. Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie, który oświadczył, że w przypadku uzyskania takiej samej liczby punktów na egzaminach wstępnych ⁴_____ będą miały kobiety. Takie podejście wynika z wymogów unijnych. W projektach finansowanych z funduszy europejskich należy

uwzględnić **zasadę równości szans kobiet i mężczyzn**. Zaledwie 8,9% uczniów na kierunkach związanych z ⁵_____ informacyjnymi to kobiety. Kobietom też znacznie trudniej jest znaleźć pracę w zawodzie programisty. Dzięki mocno zakorzenionym w naszej kulturze stereotypom, kobiety uwierzyły w to, że nie nadają się na kodera. Wmówiono im, że tylko mężczyźni mają umysł ⁶_____. Tymczasem za pierwszego programistę uważana jest **Ada Lovelace**, dziewiętnastowieczna brytyjska matematyczka i poetka. Na początku ery ⁷_____, programowanie było traktowane jako zajęcie dla kobiet. Wtedy nikt nie spodziewał się, że kodowanie rozwinie się i będzie zajęciem lukratywnym. W momencie, gdy tak się stało, kobiety zostały z tej branży wypchnięte przez białych, młodych mężczyzn, którzy całkowicie zdominowali środowisko.

DYSKRYMINACJA PYTANIA DO KONWERSACJI

Proszę porozmawiać w parach lub małych grupach.

1. Czy byłeś dyskryminowany / byłaś dyskryminowana? W jaki sposób?
2. Czy byłeś pozytywnie dyskryminowany / byłaś pozytywnie dyskryminowana? W jaki sposób?
3. Czy kiedykolwiek byłeś świadkiem dyskryminacji ze względu na płeć | wiek | pochodzenie | ...?
4. Kto jest bardziej dyskryminowany ze względu na wiek: ludzie starsi czy młodsi?
5. Kto najczęściej pada ofiarą rasizmu?
6. Jakie są tradycyjne męskie i żeńskie role społeczne i obowiązki? Czy jesteś tradycjonalistą?
7. Czy zdarza Ci się narzekać na płeć przeciwną, kiedy znajdujesz się w gronie przyjaciół tej samej płci?
Na co najczęściej narzekacie?
8. Czy masz przyjaciół innej rasy lub innego pochodzenia etnicznego? Czy zauważyłeś / zauważyłaś jakieś znaczące różnice pomiędzy Wami?
9. Czy uważasz, że parytety w firmach są ważne? Dlaczego?
10. Czy pozytywna dyskryminacja może być krzywdząca? Dlaczego?

ZŁOTE MYŚLI Z DYSKRYMINACJĄ W TLE

Proszę odpowiednio dopasować. Czy zgadzasz się z niektórymi myślami?

1. Przeraża mnie nie przemoc nielicznych, ... *Martin Luther King Jr*
2. Dla religii ludzie zrobią wszystko: będą się kłócić, pisać, walczyć, umierać, zabijać, ... *Charles Caleb Colton*
3. Psy kochają swoich przyjaciół i gryzą wrogów, zupełnie inaczej niż ludzie, którzy nie są zdolni do czystej miłości ... *Zygmunt Freud*
4. Uprzywilejowanie jest złem moralnym niemal takim samym jak dyskryminacja, ponieważ dając komuś więcej, niż mu się należy, ... *Paul Johnson*
5. Bez względu na kolor skóry, wyznanie religijne, orientację seksualną każdy ma prawo, ... *Anonim*
6. Świat cierpi na brak mężczyzn, szczególnie tych, ... *Jane Austen*
7. Mężczyźni wolą kobiety ładne niż mądre, ... *Stanisław Jerzy Lec*
8. W większości przypadków jest to obłudne, śmieszne ... *Brigitte Bardot o akcji #metoo*

- A. ... do tego aby żyć i cieszyć się z tego kim jest.
- B. ... ponieważ łatwiej im przychodzi patrzeć niż myśleć.
- C. ... i zawsze muszą mieszać miłość z nienawiścią.
- D. ... tylko nie będą zgodnie z nią żyć.
- E. ... którzy są cokolwiek warci.
- F. ... i niewarte uwagi.
- G. ... lecz cisza wielu.
- H. ... komuś innemu trzeba dać za mało.

"Wszyscy są wobec prawa równi. (...) Nikt nie może być dyskryminowany..."

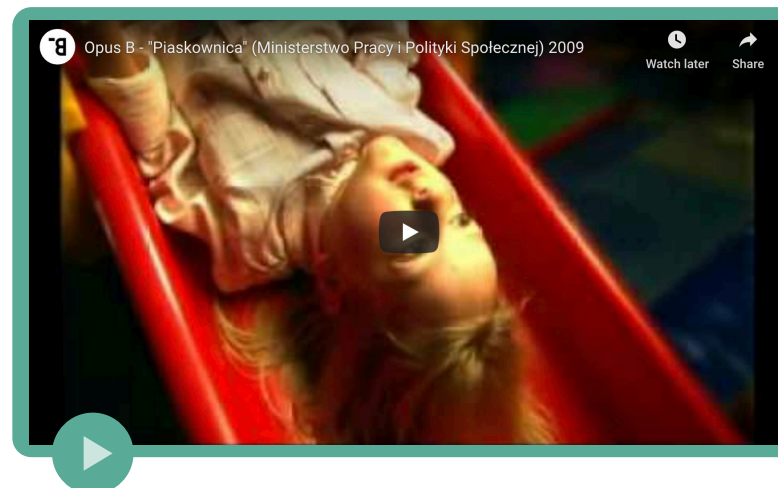
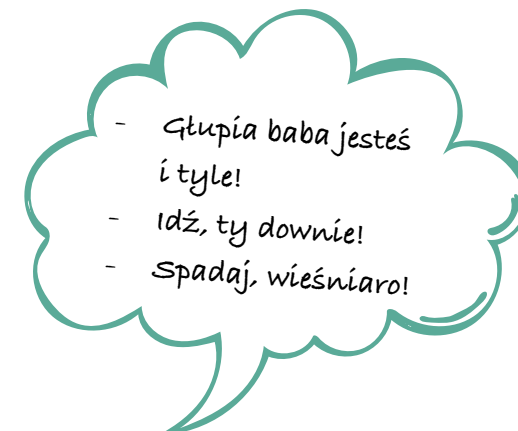

STWIERDZENIA STEREOTYPOWE W JĘZYKU

Proszę uzupełnić brakujące słowa. Jak myślisz, co znaczą te wyrażenia? Kogo dyskryminują?

1. Kochajmy się jak _____, liczymy się jak _____.
2. Żydzić.
3. Co Cygan, to złodziej.
4. Cyganić (lub ocyganić).
5. _____ raz w życiu prawdę mówi, a i to skłamię.
6. Sto lat za Murzynami.
7. Murzyn zrobił swoje, Murzyn może odejść.
8. Czego _____ nie dosłyszysz, to zmyśli.
9. Co _____ po oczach.
10. Ile białych wron, tyle mądrych _____.
11. Gdzie _____ nie może, tam babę pośle.
12. Baba z wozu, _____ lżej.
13. Płacze jak _____.
14. _____ z jajami.

- A. baba x2
- B. bracia
- C. głuchy
- D. żon
- E. diabeł
- F. Cygan
- G. Żydzi
- H. ślepemu
- I. koniom

DYSKRYMINACJA

- DANE STATYSTYCZNE -

Proszę dopasować odpowiednie fragmenty tekstu.

Komisja Europejska zleciła badania **A. [.....]** pochodzenie, kolor skóry, płeć, wiek, orientację seksualną, religię i niepełnosprawność. Ze statystyk wynika, że **B. [.....]**. Tak uważają mieszkańcy 15 unijnych państw.

Ponad połowa Europejczyków **C. [.....]** o innej orientacji seksualnej, a także **D. [.....]** i transseksualnych. Wyniki różnią się w zależności od krajów. Szwedzi, Holendrzy, Hiszpanie i Niemcy uważają, że osoby homoseksualne powinny **E. [.....]**. Przeciwnych takiemu podejściu są Polacy, Słowacy i Rumuni.

Oprócz Romów i osób LGBT **F. [.....]** osoby niepełnosprawne i osoby o innej narodowości lub religii. Przypadki takie najczęściej zgłaszane są na policji,

rzadziej trafiają do Rzecznika Praw Obywatelskich lub organizacji walczących z dyskryminacją.

Z dyskryminacją borykają się też osoby **G. [.....]** kolorze skóry. Co drugi badany w 17 krajach UE przyznał, że **H. [.....]** m.in. wobec czarnoskórych.

1. najbardziej dyskryminowaną mniejszością w Europie są Romowie
2. dostrzega duży poziom dyskryminacji
3. o innym pochodzeniu etnicznym i innym
4. z przejawami dyskryminacji borykają się
5. wobec osób transpłciowych
6. mieć takie same prawa jak osoby heteroseksualne
7. dostrzega silną dyskryminację wobec osób
8. dotyczące dyskryminacji w UE ze względu na

źródło: dw.com

GRAMATYKA

- STRONA BIERNA -

Proszę zamienić na stronę bierną.

1. W niektórych krajach ludzie gorzej traktują osoby o innym pochodzeniu lub kolorze skóry.

2. Komisja Europejska zleciła badania dotyczące dyskryminacji.

3. Amerykański gerontolog i psychiatra Robert Butler stworzył termin “ageizm”.

4. Rasizm legitymizuje dominację jednych grup nad innymi.

5. Ustawa zakazuje nierównego traktowania osób ze względu na płeć.

6. Rzecznik Praw Obywatelskich monitoruje postępowania prokuratorskie w sprawach dewastacji synagog.

7. Organizacje pozarządowe udzielają bezpłatnych porad prawnych osobom dyskryminowanym.

CZY TO DYSKRYMINACJA? JAKA TO DYSKRYMINACJA?

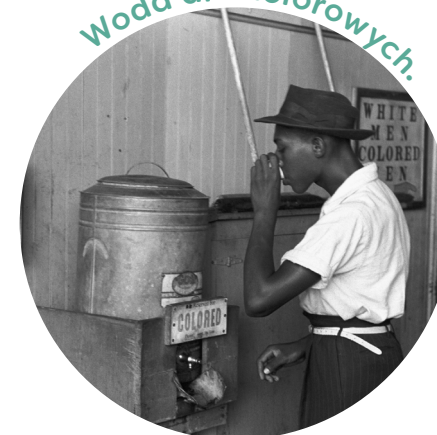
Proszę porozmawiać. Praca w grupie.

Odmowa
wydania karty
kredytowej osobie
starszej
z powodu
jej wieku.

Wyproszenie
z restauracji
niewidomej
klientki z psem
asystującym.

Woda dla kolorowych.

STREFA WOLNA OD LGBT

Wyproszenie z
restauracji pary
homoseksualnej z
powodu zakłócania
spokoju.

Prezentowanie
w reklamie
wizerunku osób
starszych
jako bezwolnych i
nieporadnych.

Uzależnienie
zatrudnienia
od wyznawania lub
niewyznawania
określonej religii w
przypadku zatrudnienia
nauczyciela
religii.

Nie sprzedajemy piwa Indianom.

NOTATKI Z LEKCJI

Tutaj możesz zapisywać słówka i wyrażenia z lekcji.

CTRL + ← (powrót do poprzedniego slajdu)

KLUCZ DO ĆWICZEŃ

CTRL + ← (powrót do poprzedniego slajdu)

Slajd 3

A-2, B-1, C-3, D-3, E-2, F-1

Slajd 4

1- Równość i różnorodność są ważne dlatego, że rozwijają naukę. Bez różnorodności perspektyw, bez różnych podejść nie będziemy wiedzieć więcej i nie będziemy rozumieć więcej.

2- O dyskryminacji mówimy, gdy ktoś jest traktowany niekorzystnie lub gorzej ze względu na cechę taką jak: płeć, orientacja seksualna, religia, pochodzenie etniczne, narodowość czy stopień sprawności.

3- Dyskryminacja opiera się na uprzedzeniach i stereotypach.

4- To znaczy, że jej możliwości, jej umiejętności są określane przez tę cechę (przez to, że jest kobietą, wygląda w określony sposób albo mówi z określonym akcentem).

Slajd 5

1-antysemityzm, 2-ksenofobia, 3-ageizm, 4-rasizm, 5-homofobia, 6-feminizm, 7-nacjonalizm, 8-mizoginizm, 9-seksizm, 10-szowinizm, 11-ableizm

Slajd 6

1-programowania, 2-niepełnosprawne, 3-krytykowane, 4-pierwszeństwo, 5-technologiami, 6-ścisły, 7-informatycznej

Slajd 7

Rozmowa (brak klucza)

Slajd 8

1-G, 2-D, 3-C, 4-H, 5-A, 6-E, 7-B, 8-F

Slajd 9

1-B/G, 5-F, 8-C, 9-H, 10-D, 11-E, 12-I, 13-A, 14-A

Slajd 10

A-8, B-1, C-7, D-5, E-6, F-4, G-3, H-2

Slajd 11

1- Osoby o innym pochodzeniu lub kolorze skóry są gorzej traktowane przez ludzi w niektórych krajach.

2- Badania dotyczące dyskryminacji zostały zlecone przez Komisję Europejską.

3- Termin "ageizm" został stworzony przez amerykańskiego gerontologa i psychiatrę Roberta Butlera.

4- Dominacja jednych grup nad innymi jest legitymizowana przez rasizm.

5- Nierówne traktowanie osób ze względu na płeć jest zakazane przez ustawę.

6- Postępowania prokuratorskie w sprawach dewastacji synagog są monitorowane przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

7- Bezpłatne porady prawne są udzielane osobom dyskryminowanym przez organizacje pozarządowe.

Slajd 12

Rozmowa (brak klucza)

DZIĘKUJĘ
ZA UDZIAŁ W LEKCJI
